

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

"วิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อมวลชนที่แพร่หลายที่สุด ทั่วประเทศได้ใช้วิทยุกระจายเสียงช่วยการสอนของโรงเรียนโดยแพร่หลายและได้ผลดีมาแล้ว"¹ การศึกษาของประเทศไทยยังมีอุปสรรคนานาประการ เช่น ห้องที่เป็นป่าเป็นดง เกาะ ภูเขา การคมนาคมก็ไม่ใช่สะดวก ถนนเป็นโคลนคม จึงต้องการหาสิ่งอื่นมาแก้ไข วิทยุโรงเรียนเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่นำเข้ามา เพื่อแก้ไขอุปสรรคด้านการศึกษาลำช้า การศึกษาห่างไกลคมนาคม²

การศึกษาโดยใช้วิทยุกระจายเสียง เป็นการใช้สื่อมวลชนให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาแก่เด็กนักเรียนเป็นจำนวนมากๆ โดยถือหลักว่า เรามีครูเก่ง ซึ่งมีจำนวนน้อยอยู่แล้วมาสอนเด็กเพียง 20 - 30 คน ก็จะเป็นการสิ้นเปลืองโดยใช้เหตุ จึงนำครูชั้นเยี่ยมเหล่านั้นมาสอนทางวิทยุ เพื่อให้เด็กนักเรียนมีโอกาสเรียนจากครูชั้นเยี่ยมในเวลาเดียวกัน³

ดังโลกกล่าวแล้วว่า วิทยุโรงเรียนเป็นเพียงเครื่องมือหรือสื่ออย่างหนึ่งสำหรับครู ที่นำเข้ามาเพื่อช่วยการสอน หรือเพื่อใช้ประกอบการสอนในห้องเรียน แต่มีได้มุ่งสอน

¹ วิชาการ, กรม: ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา, งานวิทยุโรงเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2516), หน้า 1.

² วิชาการ, กรม: ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา, "งานวิทยุโรงเรียน," คำบรรยายการใช้วิทยุโรงเรียน (กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ, [ม.ป.ป.]), หน้า 14.

³ กอ.สวัสดิภาพนิชย์ และเมืองชัย ห้าเจริญศักดิ์, "เศรษฐกิจการศึกษา," ชุมนุมทางวิชาการ (พระนคร: กรมสามัญศึกษา, 2510), หน้า 7.

แทนครู บทเรียนวิทยุโรงเรียนจะมีประโยชน์มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับบทบาทของครู เป็นสำคัญ และการใช้วิทยุโรงเรียนก็มีอุปสรรคและข้อจำกัดหลายประการด้วยกัน ดังที่มีผู้ ทำการวิจัยแล้ว ดังนั้น ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของครูในการวิจัยครั้งนี้ จะ เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำมาปรับปรุงรายการวิทยุโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของครูที่ใช้รายการวิทยุโรงเรียนประกอบการสอน
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้วิทยุโรงเรียนประกอบการสอน

ขอบเขตของการวิจัย

สำรวจความคิดเห็นของครูที่ใช้รายการวิทยุโรงเรียนประกอบการสอนในจังหวัด ที่อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครภายใน ระยะไม่เกิน 100 กิโลเมตร จำนวนทั้งสิ้น 15 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ฉะเชิงเทรา ชลบุรี นครนายก นครปฐม นนทบุรี พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี ราชบุรี สมุทรปราการ สมุทรสงคราม สมุทรสาคร สระบุรี สิงห์บุรี และอ่างทอง ซึ่งเป็นจังหวัดที่สามารถรับฟังรายการวิทยุโรงเรียนได้โดยไม่มี อุปสรรคทางสัญญาณมีประเทศและระยะทาง

ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย

1. สำรวจความคิดเห็นของครู เฉพาะที่ใช้วิทยุโรงเรียนประกอบการสอน
2. ครูที่ใช้เป็นตัวอย่างประชากรนี้ เป็นครูที่ทำการสอนในจังหวัดที่อยู่ห่างจาก กรุงเทพมหานครภายในระยะไม่เกิน 100 กิโลเมตร จำนวนทั้งสิ้น 15 จังหวัด
3. ไม่กำหนดว่าเป็นครูที่สอนในระดับใด
4. ข้อมูลที่ได้รับจากตัวอย่างประชากร ถือว่าเป็นข้อมูลของปีการศึกษา 2522

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบความต้องการ ความสนใจ และความคิดเห็นของครู ตลอดจนปัญหา และอุปสรรคในการใช้รายการวิทยุโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดรายการวิทยุโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. สามารถจัดบริการหรือสนองความต้องการของครูเกี่ยวกับการใช้รายการวิทยุโรงเรียนดียิ่งขึ้น
3. หากทราบถึงวิธีใช้วิทยุโรงเรียนที่ถูกต้องแล้ว วิทยุโรงเรียนจะเป็นเทคโนโลยีที่ช่วยพัฒนาการเรียนและ การสอนที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของประเทศ
4. เป็นแนวทางในการวิจัยต่อไป

คำจำกัดความ

- ✓ รายการวิทยุโรงเรียน หมายถึงรายการที่จัดขึ้นโดยศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อประโยชน์ทางด้านการศึกษาในระบบโรงเรียน ซึ่งรายการวิทยุโรงเรียนที่จัดขึ้นนี้ เป็นรายการที่เสริมกับเนื้อหาในหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ในปัจจุบันมีวิชาที่ออกอากาศ 5 วิชา ได้แก่ วิชาขับร้อง-ดนตรี ชุมนประสมการณ์ชีวิต-ภาษาไทย วิชาสังคมศึกษา-ภาษาไทย วิชาสังคมศึกษา และวิชาภาษาอังกฤษ ส่วนระดับชั้นที่รับฟังได้ ตั้งแต่ ประถมปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 5

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

ในปัจจุบันครูที่ใช้วิทยุโรงเรียนประกอบการสอนในแต่ละโรงเรียนมีจำนวนไม่มากนัก โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานคร บางโรงเรียนมีครูที่ใช้วิทยุโรงเรียนเพียง 1-2 คนเท่านั้น ทั้งนี้ ข้อมูลที่ได้รับกลับคืนมาจึงมีจำนวนไม่ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้

การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ก. การวิจัยในประเทศ

พ.ศ. 2512 สมศรี ศรีประไพ¹ ทำการวิจัยเรื่อง "อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดพระนครและธนบุรี" เพื่อสำรวจการใช้สื่อมวลชนให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ โดยใช้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5 จากโรงเรียนราษฎร์และโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดพระนคร-ธนบุรี จำนวน 612 คน จาก 12 โรงเรียน ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1. นักเรียนชายหญิงได้ใช้วิทยุเป็นแหล่งวิทยากรเพื่อการศึกษาปานกลาง
2. นักเรียนชายหญิงเห็นว่า วิทยุให้ความรู้และนำมาใช้ในบทเรียนได้พอสมควร
3. การฟังวิทยุทำให้ได้รับความรู้และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์กว้างขวาง

* ในมีเดียวกัน สมศักดิ์ เจียมทะวงษ์² ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาและอุปสรรคในการใช้วิทยุโรงเรียนประกอบการสอนของโรงเรียนในเขตจังหวัดพระนคร-ธนบุรี" เพื่อหาวิธีการใช้ ปัญหาและอุปสรรคต่างๆของครูวิทยุโรงเรียน โดยใช้แบบสอบถามกับครูที่ใช้วิทยุโรงเรียน จำนวน 40 โรงเรียน ในพระนครและธนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคต่างๆในการใช้วิทยุโรงเรียนมีดังนี้

¹สมศรี ศรีประไพ, "อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดพระนครและธนบุรี" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิต แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512).

²สมศักดิ์ เจียมทะวงษ์, "ปัญหาและอุปสรรคในการใช้วิทยุโรงเรียนประกอบการสอนในเขตจังหวัดพระนคร-ธนบุรี" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2512).

1. อุปกรณ์ประกอบการสอนมีไม่เพียงพอ
2. ไม่มีห้องรับฟังโดยเฉพาะ
3. เครื่องรับฟังมีไม่พอ
4. จำนวนนักเรียนที่รับฟังในชั้นมีมากเกินไป
5. การวางสอนในโรงเรียนไม่ตรงกับตารางออกอากาศของบทเรียนวิทยุ
6. ครูส่วนมากไม่ไ้ฟังชั่วโมงครูก่อนสอนได้ครบทุกรายการ เพราะบางครั้งชั่วโมงครูตรงกับเวลาที่ค้องทำงานอย่างอื่น

ในปีเดียวกัน สันหัด ภีบาลสุข¹ ทำการวิจัยเรื่อง "ทัศนคติและความคิดเห็นในการใช้สื่อมวลชนเพื่อการศึกษาของนักเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาในสถานฝึกหัดครูจังหวัดพระนครและธนบุรี ปีการศึกษา 2511" มีการวิเคราะห์เกี่ยวกับการรับฟังวิทยุ การรับชมโทรทัศน์ การชมภาพยนตร์ การอ่านนิตยสาร และหนังสือพิมพ์รายวันของนักเรียนฝึกหัดครู ผลของการวิเคราะห์เฉพาะที่เกี่ยวกับการรับฟังวิทยุ สรุปได้ดังนี้ คือ นักเรียนฝึกหัดครูร้อยละ 97.05 ใช้วิทยุเป็นแหล่งความรู้ในการศึกษา

นอกจากนี้ นักศึกษาฝึกหัดครูเห็นว่า ควรใช้วิทยุเป็นสื่อการเรียนการสอนความรู้ทั่วไปที่ดีที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องเกี่ยวกับสังคมศึกษา ส่วนวิชาคณิตศาสตร์นั้น วิทยุช่วยได้น้อย การใช้วิทยุเพื่อศึกษามีอุปสรรคสำคัญอยู่ 2 ประการ คือ

1. ขาดคำแนะนำในการเลือกรายการที่เป็นประโยชน์
2. ขาดความรู้และประสบการณ์ในการเลือกรายการที่เป็นประโยชน์

¹ สันหัด ภีบาลสุข, "ทัศนคติและความคิดเห็นในการใช้สื่อมวลชนเพื่อการศึกษาของนักเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ในสถานฝึกหัดครูจังหวัดพระนครและธนบุรี ปีการศึกษา 2511" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2512).

ในการจัดรายการวิทยุเพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษานั้น นักศึกษาฝึกหัดครู
มีความเห็น ดังนี้

1. จัดรายการเกี่ยวกับการศึกษาให้มากขึ้น
2. ควรลดรายการที่มีสาระน้อยๆลงบ้าง เช่น โฆษณา ละครวิทยุขนาดยาว ฯลฯ
3. ควรควบคุมการใช้ภาษาให้ถูกต้อง
4. ควรมีรายการ ถาม-ตอบปัญหา ทายปัญหา โต้ว่าที่ แนะนำอาชีพ แนะนำ
ศึกษาต่อ รายการแม่บ้าน รายการเกี่ยวกับสุขภาพ

5. ควรมีรายการสนทนาภาษาอังกฤษให้มากขึ้น

6. ควรเสนอข่าวที่เชื่อถือได้

7. เพิ่มรายการศิลปะ มารยาท วัฒนธรรม ขนบประเพณีในท้องถิ่นต่างๆ

8. ควรจัดให้มีรายการตอบปัญหาระหว่างนักเรียนโรงเรียนต่างๆ

9. รายการที่ให้ความรู้ต่างๆควรจัดให้ตรงเวลาที่นักเรียนนักศึกษาจะรับฟังได้

พ.ศ. 2513 ไพพร เล็กอุทัย¹ ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจรายการการ
ศึกษาทางวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดพระนคร" โดยศึกษาเปรียบเทียบปริมาณของรายการ
การศึกษากับรายการทั่วไปของสถานีวิทยุกระจายเสียง 4 สถานี ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. สถานีวิทยุศึกษาจัดรายการการศึกษามากกว่ารายการทั่วไป ส่วนสถานีวิทยุ
กระจายเสียงแห่งประเทศไทย สถานีวิทยุ ท.ท.ท. และสถานีวิทยุ 1 ป.ณ. จัดรายการ
การศึกษาน้อยกว่ารายการทั่วไป

2. ครูสนใจฟังวิทยุตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันอาทิตย์ในช่วงเวลา 5.00-7.00 น.
ส่วนใหญ่ฟังข่าวและไม่สนใจโฆษณาสินค้า รายการที่ให้ประโยชน์ทางการศึกษาแก่ครูมาก
พอควรคือสารคดี ข่าวต่างๆ และความรู้ด้านต่างๆ ครูได้นำรายการวิทยุไปใช้ประกอบการ

¹ไพพร เล็กอุทัย, "การสำรวจรายการการศึกษาทางวิทยุกระจายเสียงใน
จังหวัดพระนคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513).

สั้นน้อยมาก และเห็นว่าการจัดรายการควรเพิ่มรายการการศึกษาให้มากขึ้น

3. นักเรียนฟังวิทยุมากในช่วง 17.00 ถึง 21.00 น. ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ นักเรียนมีความสนใจปานกลางในรายการเกี่ยวกับความรู้ ข่าว คนตรี กีฬา สารคดี และบทความ ส่วนการโฆษณานักเรียนสนใจน้อย รายการส่วนใหญ่ทางสถานีวิทยุ นักเรียนเห็นว่า ให้ความรู้มากพอควร รายการเกี่ยวกับข่าว สารคดี ธรรมหรือศาสนา สุขภาพจิต และอนามัย คนตรีและเพลง กีฬา ละคร นักเรียนเห็นว่าไ้ประโยชน์ในด้านต่างๆพอสมควร

ในปีเดียวกัน ยง อิงคเวทย์¹ ได้กล่าวไว้ในเรื่อง "ประวัติความเป็นมาของวิทยุโรงเรียนในประเทศไทย" ถึงการทดสอบผลการใช้วิทยุโรงเรียนเป็นอุปกรณ์ด้วยการปฏิบัติ ซึ่งชี้ให้เห็นว่า วิทยุโรงเรียนมีส่วนช่วยพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนได้ดี โดยเฉพาะ ในเรื่องการใช้วิทยุโรงเรียนเป็นอุปกรณ์การสอน ให้เด็กหัดแต่งความ ในการอบรมครูปี 2506 ครูผู้ใช้วิทยุโรงเรียนในจังหวัดยะลา จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดสกลนคร จังหวัดนครปฐม และจังหวัดนครพนม ได้ทดลองใช้รายการวิทยุในที่ประชุมอบรมแต่ละแห่ง โดยให้นักเรียนชั้นประถมปีที่ 4 ฟังรายการวิทยุโรงเรียนวิชาสังคมศึกษาเป็นเวลา 15 นาที แล้วให้หัดแต่งความจากประสบการณ์ที่ได้รับจากการรับฟังรายการวิทยุโรงเรียน ผลปรากฏว่า ในแต่ละแห่งของการอบรมจะมีเด็กที่แต่งความแบบบรรยายและแบบพรรณนา ได้ก็อยู่ประมาณไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสามของนักเรียนที่ฟังรายการ

พ.ศ. 2514 รุ่งฤทธิ สังข์ทรัพย์² ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการใช้วิทยุโรงเรียนประถมศึกษาในภาคศึกษา 6" โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูใหญ่ 8 คน ครูวิทยุโรงเรียน 100 คน ในจำนวน 80 โรงเรียน ผลการวิจัยปรากฏว่า ปัญหาที่สำคัญในการใช้วิทยุโรงเรียนมีดังนี้

¹ยง อิงคเวทย์, "ประวัติความเป็นมาของวิทยุโรงเรียนในประเทศไทย," วารสารจันทร์เกษม 96(กันยายน-ตุลาคม 2513): -71.

²รุ่งฤทธิ สังข์ทรัพย์, "ปัญหาการใช้วิทยุโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาในภาคศึกษา 6" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาโศกทัศน์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514).

1. ครูส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความสามารถในการใช้วิทยุโรงเรียนเท่าที่ควร
2. เครื่องรับฟังวิทยุในโรงเรียนต่างๆมีไม่เพียงพอและคุณภาพไม่ดี
3. การรับฟัง วิทยุไม่ค่อยได้ และเสียงไม่ชัดเจน
4. โรงเรียนต่างๆขาดอุปกรณ์ประกอบการสอนเป็นจำนวนมาก
5. ตารางออกอากาศไม่ตรงกับตารางสอนในโรงเรียน
6. ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่วิทยุโรงเรียนทุกฝ่ายให้ความสนใจและให้การอบรมแนะนำแก่ครูน้อยเกินไป

ในปีเดียวกัน โสภางรณ สุนทรรัตน์¹ ทำการวิจัยเรื่อง "ประโยชน์ที่นักเรียนคาบอดในระดับประถมศึกษาได้รับจากรายการวิทยุโรงเรียน" โดยทดลองใช้รายการวิทยุโรงเรียนวิชาสังคมศึกษาประกอบการสอนแก่นักเรียนคาบอดทั้งหญิงและชายในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 5 จำนวน 57 คน โดยทำการทดลองตามหลักการเลือกนำมาใช้อุปกรณ์การสอนและข้อเสนอแนะจากคู่มือวิทยุโรงเรียน หลังจากทำการทดลองแต่ละครั้งให้นักเรียนทำคำตอบข้อทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ ทักษะคิด และทักษะการเรียนรู้ จากผลการวิจัยปรากฏว่า การใช้รายการวิทยุโรงเรียนมีประโยชน์แก่นักเรียนคาบอดมาก เพราะนักเรียนแต่ละคนได้คะแนนมากกว่าร้อยละ 60 ซึ่งสูงกว่าสมมุติฐานที่ตั้งไว้

พ.ศ. 2516 จุฑาทิพย์ บุญยทรศนีย์² ทำการวิจัยเรื่อง "ประชามติในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับรายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อการศึกษาประชาชน ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา" เพื่อศึกษาความสนใจของผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อรายการกระจายเสียงของสถานีวิทยุศึกษา โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างอาชีพครู ข้าราชการ

¹โสภางรณ สุนทรรัตน์, "ประโยชน์ที่นักเรียนคาบอดในระดับประถมศึกษาได้รับจากรายการวิทยุโรงเรียน" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514).

²จุฑาทิพย์ บุญยทรศนีย์, "ประชามติในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับรายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อการศึกษาประชาชน ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516).

ข้าราชการบ้านนาญ พนักงานธนาคาร และนักศึกษา ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้ฟังส่วนใหญ่ให้ความสนใจรายการสารคดี บทความเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญและข่าว ผู้ฟังสนใจการนำเสนอรายการสารคดีในรูปแบบการสัมภาษณ์หรือสนทนา การเสนอรายการสำหรับเด็กในรูปแบบของการเล่านิทานประกอบเพลง การสอนภาษาต่างประเทศในรูปแบบการสนทนา และรายการเพลงที่มีเพลงประเภทเดียวกันตลอดรายการ ผู้ฟังใช้เวลา 30 นาที ถึง 60 นาทีขึ้นไปในการรับฟังแต่ละครั้ง ทั้งแต่วันจันทร์ถึงวันเสาร์ ช่วงเวลาที่มีผู้รับฟังมาก คือ 05.00 น. ถึง 07.00 น. ในภาคเช้า และ 19.00 น. ถึง 23.00 น. ในภาคกลางคืน รายการที่ผู้ฟังสนใจรับฟังคือรายการข่าว รายการที่ไม่ค่อยมีผู้รับฟังคือ รายการพระธรรมเทศนา และละคร ผู้ฟังต้องการให้เพิ่มรายการสารคดี บทความเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ วิเคราะห์ข่าว และการถ่ายทอดเสียงเหตุการณ์สำคัญ ต้องการให้ลดรายการละคร ส่วนสาเหตุที่ผู้ฟังไม่ได้รับฟังรายการกระจายเสียงเพื่อการศึกษาประชาชนเป็นเพราะทำงานอื่น หรือรับฟังรายการจากสถานีอื่นในช่วงเวลานั้น

พ.ศ. 2518 คีเรก พรสีมา¹ ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการใช้วิทยุโรงเรียนของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" ได้ศึกษาปัญหาต่างๆในการใช้รายการวิทยุโรงเรียนประกอบการสอนของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูวิทยุโรงเรียนและผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 304 คน ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้คือ

1. ครูวิทยุโรงเรียนส่วนใหญ่มีเวลาไม่เพียงพอในการเตรียมตัวและเตรียมอุปกรณ์ก่อนสอน
2. ครูวิทยุโรงเรียนไม่สามารถหาอุปกรณ์ประกอบการสอนได้ครบตามที่คู่มือครูเสนอแนะ และมีเครื่องรับวิทยุไม่เพียงพอ
3. ครูวิทยุโรงเรียน ต้องการให้โรงเรียนจัดหาอุปกรณ์และเครื่องรับให้เพียงพอ ต้องการให้ตนเองมีชั่วโมงสอนน้อยลง

¹คีเรก พรสีมา, "ปัญหาการใช้วิทยุโรงเรียนของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518).

4. ครูวิทยุโรงเรียนมีความเห็นว่า การสอนโดยใช้รายการวิทยุโรงเรียนให้ผลดีปานกลาง

ในปีเดียวกัน สาทิศ รุกขรังสรรค์¹ ทำการวิจัยเรื่อง "ผลสัมฤทธิ์ของการใช้รายการวิทยุโรงเรียนสอนวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไปแก่นักเรียนที่มาจากโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม(ปอเนาะ) และนักเรียนที่มาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์" ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการเรียนโดยใช้รายการวิทยุโรงเรียนร่วมกับทัศนูปกรณ์ และการเรียนแบบธรรมดาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่มาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ และนักเรียนที่มาจากโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม(ปอเนาะ) โดยสร้างรายการวิทยุโรงเรียน และนักเรียนแต่ละโรงเรียนนั้น นำมาแปลงเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยวิธีธรรมดา เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์จากการเรียนของแต่ละกลุ่ม โดยใช้การทดสอบ"ที" (t-test) ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้วิทยุโรงเรียนเป็นอุปสรรคกับวิธีธรรมดาของนักเรียนที่มาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ ได้ผลอย่างไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.5 และสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มาจากโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม(ปอเนาะ) โดยใช้วิธีเดียวกัน สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้วิทยุโรงเรียนเป็นอุปสรรคของนักเรียนที่มาจากโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม(ปอเนาะ) สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยวิธีธรรมดา

¹ สาทิศ รุกขรังสรรค์, "ผลสัมฤทธิ์ของการใช้รายการวิทยุโรงเรียนสอนวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไปแก่นักเรียนที่มาจากโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม(ปอเนาะ) และนักเรียนที่มาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคมศึกษามหบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518).

ข. การวิจัยในต่างประเทศ

✕ อลามิ (Alami) ¹ ได้ศึกษาปัญหาทางการศึกษาของประเทศจอร์แดน เพื่อต้องการวิเคราะห์ปัญหาการใช้รายการวิทยุโรงเรียนประกอบการสอน จากการศึกษาบริการฝึกหัดบุคลากรในด้านวิทยุชั้น เพื่อใช้บุคคลเหล่านั้นไปปฏิบัติงานในโรงเรียนต่างๆ โดยใช้แบบสอบถาม 3 ชุด กับบุคคล 3 กลุ่ม คือ ผู้ตรวจการกระทรวงศึกษาธิการ ครูใหญ่ และครูผู้สอน สรุปได้ว่าปัญหาส่วนใหญ่เกิดจาก

1. จำนวนนักเรียนในแต่ละชั้นกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนชั้นเรียนมีนักเรียนมากเกินไป คือชั้นละ 40 - 80 คน
2. การฝึกอบรมครูเกี่ยวกับ เรื่องวิทยุโรงเรียนที่ใดกระทำอยู่ก็นั้นใช้เวลา น้อยเกินไป และครูที่ได้รับการอบรมทางค่านนี้โดยตรงไม่มี
3. โรงเรียนในจอร์แดนโดยทั่วไปยังขาดแคลนอุปกรณ์การสอนเป็นจำนวนมาก
4. การนิเทศการศึกษาของครูใหญ่ และผู้ตรวจการกระทรวงศึกษามีน้อย

การ์ฟิงเกิล (Garfinkel) ² แห่งมหาวิทยาลัยไอโฮไอ ได้ศึกษาถึงผลการใช้รายการวิทยุโรงเรียนวัดความเข้าใจในการฟังและทัศนคติของนักเรียนในระดับ 2 ซึ่งเรียนภาษาสเปน โดยให้นักเรียนฟังจากรายการวิทยุและจากแถบบันทึกเสียง รายการนี้ส่งกระจายเสียงเป็นเวลา 2 ภาคการศึกษา และทำการทดลองกับนักเรียนอีก 9 ชั้น ผลการวิจัยสรุปว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในการฟัง รวมทั้งทัศนคติของนักเรียน

¹ Adawia F. Alami, "A Study of the Educational Problem in Jordan as a Basis of the Establishment of a National In-School Radio Service," Dissertation Abstracts International 25 (March 1965), p.5035.

² Alan Garfinkel, "The Effect of an Enrichment Oriented Radio Program on Measures of Listening Comprehension and Student Attitude Made in Level 2 High School Spanish Courses," Audio-Visual Communication Review 3(August 1970).

แบนิสเตอร์ (Banister)¹ ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการสอนวิชาประวัติศาสตร์ของอเมริกันระหว่างวิธีสอนโดยใช้วิทยุร่วมกับทัศนวัสดุกับวิธีสอนเป็นรายบุคคล โดยใช้ใสทัศนวัสดุเข้าช่วย ปรากฏว่า ผลการเรียนของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และครูสามารถใช้รายการวิทยุประกอบการสอนวิชานี้ให้เกิดผลดีเช่นกัน

ฟอรัซซีท (Forsythe)² ได้ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพของวิทยุ ทำให้ทราบว่า การสอนโดยใช้รายการวิทยุ นั้น มีประสิทธิภาพเท่ากับการสอนตามปกติ แม้ว่ารายการวิทยุ จะไม่สามารถเสนอสิ่งที่เกี่ยวข้องกับมองเห็นได้ ก็มีข้อเสียเปรียบที่สำคัญแก่ประการใด

ซัพเพส เซิร์ล และ เฟรนด์ (Suppes, Searle and Friend)³ แห่งสแตนฟอร์ด ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการสอนคณิตศาสตร์ทางวิทยุกระจายเสียงในประเทศนิการากัว โดยจัดบทเรียนในรูปแบบผสมผสานของเนื้อหาความรู้กับกิจกรรมอื่นๆ ทดลองสอนกับนักเรียนในระดับเกรด 1-4 โดยแบ่งนักเรียนแต่ละระดับเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

1. ในระดับเกรด 1-3 ผลการทดสอบหลังเรียน พบว่า กลุ่มทดลองทำคะแนนได้ดีกว่ากลุ่มควบคุม ยกเว้นระดับเกรด 4 คะแนนไม่แตกต่างกันมากนัก
2. การสอนคณิตศาสตร์ทางวิทยุใหม่โนทัศน์ (Concept) และทักษะมากกว่าครูสอนโดยตรงในระดับเกรด 1-3 โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มทดลอง ทำคะแนนในทุกๆบทเรียนได้ดีกว่ากลุ่มควบคุม แม้แต่บางบทที่ไม่ได้สอนทางวิทยุก็สามารถทำได้ดีพอๆกัน

¹Richard E. Banister, Research in Education. Washington D.C.: Government Printing, Vol.5, No.2, (April 1970) : 51.

²Richard O. Forsythe, Research in Education. Washington D.C.: Government Printing, Vol.6, No.4, (April 1971) : 58.

³Patrick Suppes, Barbara Searle and Jamesine Friend, The Radio Mathematics Project : Nicaragua 1976-1977, (California : Stanford, 1978), pp.182-319.

3. ไม่มีความแตกต่างทางเพศในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ทางวิทย์ นักเรียนหญิงทำคะแนนได้ดีพอๆกับนักเรียนชาย

4. นักเรียนที่มีความสามารถต่ำ มีอัตราประสบความสำเร็จมากขึ้น เมื่อเรียนทางวิทย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีเวลาเพียงพอที่จะช่วยเหลือแก่นักเรียนกลุ่มนี้ บทเรียนคณิตศาสตร์ทางวิทย์ช่วยทดแทนนักเรียนที่มีความสามารถต่ำ หรือสอบตกซ้ำชั้น มีข้อพิสูจน์ว่าบทเรียนคณิตศาสตร์ทางวิทย์สามารถให้ความรู้ทั่วถึงแก่นักเรียนที่มาจากสภาพแวดล้อมแตกต่างกันและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันไม่มากนัก แม้ว่านักเรียนจะมาจากครอบครัวที่ร่ำรวยหรือยากจน จากชนบทหรือในเมือง

คุรุณยวิทยทรพยากร
จุพาลงกรณมทาวิทยาลย